

# NRK *Nieuw Rotterdams Kerkblad*

INFORMATIEBLAD VOOR HERVORMDE EN GEREFORMEERDE GEMEENTELEDEN

## LEIBOWITZ, EEN PROFEET?

*Discussie over Joods-Palestijnse kwestie*

De nu 90-jarige professor Jesjahoe Leibowitz bracht de publieke opinie in Israël in heftige beroering. Zijn godsdienstige betrokkenheid kan niet worden betwijfeld: hij gaat iedere dag naar de synagoge. Ook over zijn wetenschappelijke kwaliteiten bestaat geen verschil van mening: hij heeft onder andere neuro-psychologie, organische chemie en filosofie gedoceerd. Maar hij oefent vlijmscherpe kritiek uit op de politiek van de Israëlische regering. Toen hij werd voorgedragen voor de "Israël-prijs", was er dan ook veel oppositie. Professor Leibowitz bedankte daarop voor de eer.

De Werkgroep Kerken en Vrede (IKV) Rotterdam belegde onlangs een bijeenkomst in de Pauluskerk waar een 50 minuten durend gefilmd portret van professor Leibowitz werd vertoond; hierop volgde een gedachtenwisseling.

### Het portret

Gedurende die 50 minuten kwam er veel over ons heen. Zo bijvoorbeeld de filosoof Asa Kasher: "Professor Leibowitz is de grootste geleerde in Israël en de grootste Joodse denker en maatschappij-criticus van deze tijd; maar hij zegt niet wat men graag wil horen". Of de auteur Abraham Jehosjoea: Ik bewonder hem in de eerste plaats als een mens. Ik bewonder zijn moed, zijn integriteit; hij is voor

velen een lichtend voorbeeld".

Maar vooral boeiden de uitspraken van professor Leibowitz zelf. Hij gebruikte geen ingewikkelde filosofische redeneringen:

"We hebben een ander volk (het Palestijnse) onderworpen en dat sloopt al onze krachten - ook de geestelijke - op, zodat alle andere problemen verwaarloosd worden.."

"Als bezettende macht hebben we de dood van 150 kinderen tussen de drie en de veertien jaar op ons geweten; dat is een schandvlek voor Israël en het uitvloeisel van een judeo-nazistische mentaliteit. Een Joodse generaal (Rabin. JMS) riep op om de botten van relienschoppers te breken; en men doet het, men voert zijn bevelen uit! Een Joodse kolonist beschoot in het bezette gebied een meisjesschool, tengevolge waarvan er een meisje gedood werd. De dader werd veroordeeld tot niet meer dan anderhalf jaar gevangenisstraf. Stel je eens voor, dat het omgekeerde gebeurd was" (dat een Palestijn een Joods meisje had doodgeschoten).



Door J.M. Snoek

### WEGWIJZER

3/20	Gereformeerd, hoe verder?
5/7	Paaskring
8/9	Kerkdiensten
11/12	Grootstedelijk nieuws
13	Nieuws Centrum
16	Nieuws Delfshaven
17	Nieuws Kralingen
20	Concerten
21	KIOSK
23	Past. Oude wijken

Het begin van de ellende is volgens professor Leibowitz gelegen in de zesdaagse oorlog (juni, 1967) toen Israël een klinkende overwinning behaalde en de Westoever en Gazastrook veroverde. "Je kunt niet blijven aan twee miljoen Palestijnen hun politieke burgerrechten ontzeggen. Dit zal op den duur leiden tot de ondergang van Israël".

Als grote boosdoener ziet professor Leibowitz het nationalisme, dat voor velen de fun van godsdienst als samenbindende factor vervangt: "Sinds 1967 heeft Israël zich bevestigd op een weg die leidt van menselijkheid via nationalisme naar beestachtigheid".

En de Joodse religie dan? "Die is deel van het staatsapparaat geworden en kan daardoor geen kritiek meer uitoefenen op de heersende macht. Dat deden de profeten afschrijven; maar zo nodig vormden zij een tegengewicht".

We moeten ons vrijmaken van de onderdrukking van een ander volk; anders is er geen toekomst voor Israël. Misschien zal de toekomst van Israël - druk van niet-Joden dus - Israël redden van de vernietiging door Joden".

Men was algemeen onder de indruk. "Het was er zo somber uit dat je er het liefst niet zou willen", zo klonk een stem. Onderaanwezig waren zowel een Palestijn als een Jood aan het woord, op een toon - tot de ander - die bemoedigend was.

Een andere opmerking: "Het grondgevoel van veel Joden is angst, en ze verlangen naar veiligheid; het grondgevoel van veel Palestijnen is verbittering en ze verlangen naar rechtvaardigheid". Onze opgaaf is om ons beide gevoelens in te denken en te proberen ze te begrijpen.

"Wat kan onze bijdrage zijn tot een oplossing?", zo werd gevraagd. Het antwoord was: werken aan bewustwording (van jezelf en anderen), een abonnement nemen op het nieuwsbrief van SIVMO, en toch ook: bid om gerechtigheid, vrede en verzoen. "Gerechtigheid, vrede en verzoen. Gerechtigheid komt het eerst, want vrede zonder gerechtigheid is geen vrede".

\*Steuncomité Israëlische Vredesgroep Mensenrechten Organisaties, Postbus 15 1001 NH Amsterdam. De Nieuwsbrief schijnt 4 maal per jaar; jaarabonnement f 12,-